

ЗРЕЉАНИ ЗАВИЧАЈАЦ

март-јуни 2002
година III
број 9-10

за негововање
забучајне
културе

UDK 908 □ YU ISSN 1450 - 9164

ВРТОВИ НАШЕ МЛАДОСТИ

ЗАВИЧАЈНА ПАСЕТА

Ова година ће протећи у знаку двоструког јубилеја: 125 година од рођења и четрдесет година од смрти сликара Стефана Јегера, завичајног уметника који је поколењима оставио вредна ликовна дела. Тим поводом објављујемо на насловној страни „Завичајца“ његову познату слику „Девојка под јоргованом“.

Корисници Народне библиотеке „Јован Поповић“ у Кикинди радо посећују ту културну установу не само да би користили материјал њених фондова, него и због лепоте и пријатности коју за рад пружа унутрашњост зграде, некадашње власништво велепоседника Винцехидијевих, породице која је дала и адвоката, посланика у угарском Сабору. Свако је задивљен старим намештајем, али обавезно застаје и пред старим сликама и богатим рамовима којима је оплемењен тај простор. На питање ко је аутор тих слика, као и о пореклу тог уметничког блага, до скоро нико није знао да одговори. Банатски сликари из прошлих времена углавном су непознати послератним генерацијама.

Банатски кровови: панорама Кикинде

Лепота завичаја, широка поља банатска и „Стадо оваца“, наша Банаћанка у свакодневном послу или „Жена са живином“, „Прва бразда“, као подсећање на некадашње мукотрпно орање тешке банатске црнице, затим миришљава пролећна башта и „Девојчица под јоргованом“ (слика на насловној страни овог броја „Завичајца“)... само су неки од мотива на сликама Стефана Јегера које су украшавале многе домове наших сународника до 1945. године.

Тај сликар живота и људи нашег краја рођен је 1877. године у Ченеју. Приватну трговачку школу похађао је у Темишвару, а грађанску у Сегедину, где је добио и прве часове цртања. Преласком у Будимпешту постао је ученик Баллоа и Секеља у школи за сликаре модела и учитеље цртања. Следило је студијско путовање кроз Аустрију, Немачку и Италију, да би се вратио у Ченеј. После смрти оца живео је као „слободни уметник“ у Будимпешти. Следило је друго студијско путовање у јужну Немачку 1930. године.

Најпознатије своје дело, монументалну слику „Досељавање Немаца“ представио је публици 1910. године, где је на уметнички начин обрадио историјски догађај. Исте године настанио се у Жомбољу и почео да слика по наруџбини: идиле, пејзаже, мртву природу. Нарочиту пажњу поклонили су студији народних ношњи.

Сликара равнице

Своју прву велику изложбу имао је у Великом Бечкерку 1930. године у организацији Марте Петри. Том догађају тадашња великобечкеречка штампа дала је дужан публицист. У тридесетим годинама био је на врхунцу свог уметничког рада. Као ниједан банатски сликар, Јегер је разумео и умео да уметнички пренесе на платно душу равнице и тако сачува начин живота својих земљака. Био је носилац Ордена рада другог реда. Као пензионер живео је и умро у Жомбољу 1962. године. Већ 1967. године приређена му је спомен-изложба у Банатском музеју у Темишвару. Његов спомен-атеље отворен је 1969. године у Жомбољу, а посетиоце дочекује и данас.

Ова година ће протећи у знаку двоструког јубилеја: 125 година од сликаревог рођења и четрдесет година од његове смрти, поводом којих Архив Стефана Јегера у Аустрији жели да утврди, фотографски забележи и сачува за будућност сва његова дела, од који се многа налазе у нашим банатским домовима.

Иштван Марта,
Народна библиотека
„Јован Поповић“ у Кикинди

„Завичајца“ на Првом миленијумском сајму
Петар Дамјанов, Илана Урсу-Непади

Када
писаца
се непо
прапете
који је о
чланови
ленковић
вић. Ни
Зубац, М
слав Зор
Вујица Р
и Миодар
Шајтина
Војислав
Зоран С
Први
заједнице
Милорад
потом Ра
ана Урс
Даников.
Неколи
једница с

Kanizsánál átkeltek és Csesztreg
vize mellett szállottak meg.
Azonban semmiféle ellenség
nem mutatkozott előtűk, aki
kezét emelte volna rájuk, mivel
annyira rettegett tőlük azon a
földön minden ember. Innen
továbbvonulva a bõgei részre
jutottak. Ott két hétig maradtak,
amíg annak a hazának összes
lakosságát a Marostól a Temes
folyóig meghódították, és fiait
kezesül összeszedték...”

A. Bálint